

Sygn. akt III AUa 1219/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSO del. Aleksandra Mitros (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r. w Szczecinie

sprawy Z. S.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 października 2013 r. sygn. akt VII U 2637/12

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO del. Aleksandra Mitros SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Anna Polak

Sygn. akt III A Ua 1219/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2009 roku, nr (...), Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art. 15b w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji (...) z dnia 29 czerwca 2010 roku, ponownie ustalił wysokość należnej Z. S. emerytury, stwierdzając, iż od dnia 1 stycznia 2010 r. miesięczna wysokość tego świadczenia dla ubezpieczonego wynosi 2.264,01 zł, przy przyjęciu, że

podstawa wymiaru emerytury to 5.023,32 zł. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto wysługę emerytalną z tytułu służby w Policji w okresie od 7 grudnia 1981 roku do 31 lipca 1998 roku (8 lat 8 miesięcy), okresy zatrudnienia od 1 stycznia 1992 roku do 30 czerwca 1994 roku, od 1 maja 1995 roku do 37 grudnia 1995 roku i od 5 kwietnia 2006 roku do 31 grudnia 2006 roku. Emerytura z tytułu wysługi wraz z podwyższeniem wyniosła 45,07 % podstawy wymiaru.

Z decyzją powyższą nie zgodził się ubezpieczony Z. S., który w odwołaniu z 28 grudnia 2009 roku wniósł o jej zmianę w części odnoszącej się do ponownego ustalenia wysokości świadczenia oraz o przyznanie prawa do emerytury obliczonej w wysokości 40 % podstawy wymiaru za 15 lat służby i przy zastosowaniu wskaźnika 2,6 % podstawy wymiaru za każdy dalszy rok służby, przy uwzględnieniu okresów składkowych i nieskładkowych oraz przysługujących podwyższeń, dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych za okres od 1 grudnia 1981 roku do 30 listopada 1989 roku. W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczony podniósł, że „zaskarżona decyzja zawiera błędne ustalenie w przedmiocie okresu jego pracy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art.2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 67 ze zm.), sporządzonej przez IPN na podstawie posiadanych akt osobowych funkcjonariusza”. Ubezpieczony wskazał, że od 1 grudnia 1981 do 30 listopada 1989 roku był funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej na stanowiskach zastępcy Komendanta Miejskiego (...) S. oraz zastępcy Szefa Miejskiego(...) w (...) S., w związku z czym jego służba w organach Milicji Obywatelskiej w w/w okresach nie była służbą w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z 18 października 2006 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 2 października 2013 r., wydanym w sprawie o sygn.. VII U 2637/12 Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie Z. S..

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Decyzją z 20 września 1990 roku ubezpieczony Z. S. nabył prawo do emerytury policyjnej na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U z 1983 r, Nr 46, poz. 210). Do wysługi lat obliczonej do celów emerytalnych uwzględniono okres służby „ milicji Obywatelskiej w łącznej ilości 18 lat i 16 dni oraz inne okresy zaliczane do wysługi w wymiarze 3 lat, 11 miesięcy i 8 dni.

Emerytura z tytułu 22 lat wysługi emerytalnej wyniosła 61,00% podstawy jej wymiaru, tj. 1.255,716 zł. Decyzją z 27 lutego 2009 roku organ rentowy dokonał waloryzacji przysługującej ubezpieczonemu emerytury. Świadczenie to od 1 marca 2009 roku wyniosło 2.582,84 zł brutto.

Pismem z dnia 30 września 2009 roku „Informacja o przebiegu służby nr (...)” Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu przekazał organowi rentowemu informację, że Z. S. w okresie od dnia 1 grudnia 1981 roku do 31 lipca 1990 roku pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których stanowi art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 -1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 roku, Nr 63, poz. 425 z późn. zm.).

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał odwołanie ubezpieczonego za nieuzasadnione. W pierwszej kolejności Sąd zważył, że z dniem 16 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm.) przepis art. 15b, określający zasady obliczania wysokości

emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944- 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.). Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści dokumentów (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.) organami bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy, są:

- 1) Resort Bezpieczeństwu Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwoleniu Narodowego;
- 2) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego;
- 3) Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego;
- 4) jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954 r.;
- 5) instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwu Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach wewnętrznych;
- 6) Akademia Spraw Wewnętrznych;
- 7) Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza;
- 8) Zarząd Główny Służby Wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw, Wewnętrznych oraz podległe mu komórki;
- 9) Informacja Wojskowa;
- 10) Wojskowa Służba Wewnętrzna;
- 11) Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego;
- 12) inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych;

Sąd meriti podał, że w ust. 3 tego przepisu wskazano, że jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu z chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Sąd Okręgowy przytoczył również treść przepisu art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Agencji Wywiadu Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, wskazując, że przepis ten jest przepisem szczególnym wobec art. 15 ww. ustawy, bowiem zmienia zasady liczenia emerytury policyjnej dla określonej grupy osób, określając odrębną zasadę liczenia wysokości emerytury dla takich funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę w organie bezpieczeństwa państwa. Art. 15 ust. 1 dotyczy funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i który pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że art. 15 ust. 2 stanowi o odpowiednim stosowaniu przepisów art. 14 i 15. Oznacza to, w ocenie Sądu, że nie zmieniono zasad liczenia emerytur policyjnych w innych przypadkach np.: doliczania do wysługi emerytalnej okresów przypadających po zwolnieniu ze służby, uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę itd.

Mając na uwadze powyższe przepisy, Sąd Okręgowy uznał, że wysokość emerytury ubezpieczonego obliczono w sposób prawidłowy. Sąd wskazał również, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie wymagało czynienia ustaleń przez Sąd w zakresie zadań odwołującego się realizowanych w ramach służby pełnionej w jednostce będącej organem bezpieczeństwa państwa poprzez treść preambuły ustaw z dnia 18 października 2006 r. i 23 stycznia 2009 r. Ustawodawca bowiem w obu tych preambułach negatywnie ocenił działalność organów bezpieczeństwa państwa, a zatem zadań jednostek wchodzących w skład aparatu bezpieczeństwa, które to zadania wiązały się „z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego”. System władzy komunistycznej opierał się głównie na rozległej sieci organów bezpieczeństwa państwa, spełniającej w istocie funkcje policji politycznej, stosującej bezprawne metody, naruszające podstawowe prawa człowieka funkcjonariusze organów bezpieczeństwa pełnili swoje funkcje bez ponoszenia ryzyka utraty zdrowia lub życia, korzystając przy tym z licznych przywilejów, materialnych i prawnych w zamian za utrwalanie nieludzkiego systemu władzy. Zatem samo podjęcie i pełnienie służby w tych organach, niezależnie od zadań realizowanych przez danego funkcjonariusza w ramach tej służby i skutków jego osobistych działań powoduje, w ocenie Sądu Okręgowego - stosownie do treści przepisu art. 15b ustawy zaopatrzeniowej, przeliczenie wysługi emerytalnej, a przez to obniżenie świadczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego wystarczającym dowodem potwierdzającym pełnienie przez ubezpieczonego w okresie 1 marca 1981 roku do 31 lipca 1990 r. służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, była informacja z Instytutu Pamięi Narodowej z dnia 30 września 2009 r. o przebiegu służby odwołującego się w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy, sporządzona na podstawie posiadanych przez IPN akt osobowych oraz znajdująca się w aktach emerytalnych odwołującego karta przebiegu służby, w której wskazano, że Z. S. pełnił służbę jako funkcjonariusz MO. Sąd dodał, że nie znalazł podstaw do zakwestionowania tych dokumentów jako wiarygodnych środków dowodowych. Miał przy tym na uwadze, że w § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 239, poz. 2404) wprost wskazano, że środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej. Z kolei w art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) wskazano, że na wniosek organu emerytalnego właściwego według niniejszej ustawy, Instytut Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i, w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Zgodnie z art. 13a ust. 5, informacja powyższa jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb, o których mowa w art. 12. Sąd Okręgowy wskazał, że odwołujący nie zaprzeczył poprawności wykazanego przebiegu co do okresów służby i jednostek, do których przynależał etatowo jako funkcjonariusz w służbie.

Reasumując, Sąd przyjął, że skoro okres służby pełnionej przez odwołującego się od dnia 1 czerwca 1981 r. do 1 lutego 1990 r. był okresem służby w organach wymienionych w art. 2 ust. 1 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych), to zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 2 grudnia 2009 r. okazała się prawidłowa, a odwołanie ubezpieczonego stosownie do przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., należało oddalić.

Z wyrokiem nie zgodził się ubezpieczony, który wyrok ten zaskarżył w całości, zarzucając mu:

- 1) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów,
- 2) sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego - poprzez pominięcie przedstawionego przez wnioskodawcę faktycznego okresu służby w MO i RUSW,
- 3) istotne uchybienia procesowe mające wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i w związku z tym dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego oraz bezzasadne pominięcie dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy,
- 4) istotne uchybienia procesowe mające wpływ na wynik sprawy poprzez naruszenie dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł:

- o zmianę zaskarżonego wyroku z jednoczesną zmianą zaskarżonej decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. nr ewid. (...) z dnia 02.12.2009 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej - poprzez jej uchylenie i obciążenie pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego,
- lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że Sąd Okręgowy w Szczecinie w żaden sposób nie wykazał, iż w spornym okresie od 1 grudnia 1981 r. do 31 lipca 1990 r. ubezpieczony faktycznie pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa. Wskazał, że o ile informacja przekazana przez Instytut Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu dotycząca przebiegu służby osoby ubezpieczonej jest wiążąca dla Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W., o tyle sąd orzekający nie jest już taką informacją związany i może odrębnie przeprowadzić stosowne postępowanie wyjaśniające (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12.12.2011 r., w sprawie II UZP 10/11 (OSNAPiUS 2012, Nr 23-24, poz. 298, str. 1035). Mając na uwadze powyższe, skarżący dodał, że Sąd I instancji bezpodstawnie i bez przeprowadzania stosownego postępowania uznał, że samo „bycie” zastępcą Komendanta Miejskiego ds. (...) w (...) w S., a następnie w tymże S. na stanowisku zastępcy Szefa Miejskiego ds. (...) w (...), jest tożsame ze służbą w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, co tym samym stanowi naruszenie przepisów art. 233§1 k.p.c., albowiem w wykazie zawierającym definicję organów bezpieczeństwa w rozumieniu ww. ustawy okres pracy w Milicji Obywatelskiej stanowi takie zatrudnienie jedynie do grudnia 1954 r. (art. 2 ust. 1 pkt 4 tej ustawy), wnioskodawca zaś w Milicji Obywatelskiej został zatrudniony dopiero od lipca 1972 r.

W ocenie skarżącego, Sąd I instancji nie tylko nie dokonał analizy jego akt osobowych, ale także bez przedstawienia stosownego uzasadnienia dla czego to uczynił, w całości przychylił się do interpretacji tego przepisu dokonanej przez Instytut Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, co stanowi zarówno błędną wykładnię art. 2 ust. 1 ww. ustawy z dnia 18 października 2006 r., jak też uchybienie dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się o tyle zasadna, iż doprowadziła do wydania orzeczenia kasatoryjnego, tj. uchylającego zaskarżony wyrok do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Szczecinie.

Na wstępie wskazać należy, iż postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność

postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55).

Stosownie do art. 386 § 4 k.p.c. sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. W orzeczeniu z 11 marca 1998 r. (III CKN 411/97, niepubl.) Sąd Najwyższy przyjął, że nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. oznacza niewyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych, stanowiących przesłanki zastosowania normy prawa materialnego, będącej podstawą roszczenia. Nierozpoznanie istoty sprawy oznacza również zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, LexPolonica nr 333025).

Na gruncie powyższego wskazać należy, że w rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji nie rozpoznał jej istoty, albowiem nie zbadał czy ubezpieczony w spornym okresie (od 1 grudnia 1981 r. do 30 listopada 1989 r.) należał do kręgu osób, w stosunku do których znajduje zastosowanie art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna), tj. nie zbadał czy ubezpieczony jest osobą, która pełniła służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm., dalej jako ustawa lustracyjna), opierając się w tym zakresie wyłącznie na kwestionowanej przez ubezpieczonego informacji nr (...) Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu dotyczącej przebiegu służby ubezpieczonego.

Trafnie natomiast wskazał skarżący, że informacja Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu dotycząca przebiegu służby ubezpieczonego nie jest dla Sądu wiążąca i nie badając jej treści Sąd naruszył przepis art.233§1 kpc.

Sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w W. w sprawie ponownego ustalenia (obniżenia) wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, **nie jest związany treścią informacji** o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej zarówno co do faktów (ustalonego w tym zaświadczeniu przebiegu służby), **jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania określonego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa)**. Związanie to obejmuje jedynie organ emerytalny, który przy wydawaniu decyzji musi kierować się danymi zawartymi w informacji o przebiegu służby. Ustalenia faktyczne i interpretacje prawne IPN nie mogą natomiast wiązać sądu, do którego wyłącznej kognicji należy ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w przedmiocie prawa do emerytury policyjnej i jej wysokości oraz odpowiednia kwalifikacja prawna ustalonych faktów (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2011 roku, sygn. akt II UZP 10/11, Lex nr 1230289, a nadto por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 stycznia 2012 roku, sygn. akt K 36/09, Lex nr 1102085).

Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w uzasadnieniu wyżej przytoczonego postanowienia z dnia 9 grudnia 2011 roku również co do tego, że przepis art.2 ust.1 ustawy lustracyjnej jest przepisem o charakterze gwarancyjnym i nie powinien być interpretowany rozszerzająco, zaś wszelkie wątpliwości co do charakteru prawnego

(statusu) określonych jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych jako organów bezpieczeństwa państwa w latach poprzedzających likwidację Służby Bezpieczeństwa i utworzenie Urzędu Ochrony Państwa (art. 129-130 ustawy o UOP) powinny być rozstrzygane na korzyść osoby lustrowanej. W uzasadnieniu cytowanego wyżej postanowienia Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę, że wyliczenie zawarte w art. 2 ust.1 ustawy lustracyjnej jest samo w sobie mało precyzyjne, co dotyczy w szczególności pkt 5, który nie wskazuje na konkretne instytucje (organy, jednostki), lecz posługuje się wymagającymi interpretacji pojęciami zbiorczymi "instytucji centralnych Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" oraz "podległych im jednostek terenowych w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych".

Sąd Okręgowy w rozpoznawanej sprawie nie poczynił natomiast żadnych ustaleń faktycznych ani co do tego czy Komenda Miejsca Milicji Obywatelskiej w S. i Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych w S. jest instytucją, o jakiej mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów ani co do tego czy ubezpieczony pełnił w organach bezpieczeństwa służbę w charakterze funkcjonariusza, ograniczając się wyłącznie do przytoczenia treści informacji IPN.

Zważając na powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd poczyni wskazane wyżej brakujące ustalenia faktyczne w oparciu o pełny materiał dowodowy (w tym akta osobowe wnioskodawcy), a następnie dokona ich właściwej subsumpcji prawnej.